

ikke havde nogen større Erfaring for, hvorledes Forholdene ved Privatbanetilslutning vilde udvikle sig, dels fordi den Trafik, som den Gang kunde paaregnes, var forholdsvis ringe. Senere hen, noget før Aarhundredskiftet, udarbejdede Statsbanerne en Beregning, efterhaanden som der kom nye Baner til, som skulde have Tilslutning, en Beregning over samtlige de Driftsudgifter, som de paagældende Tilslutninger antoges at ville paaføre Statsbanerne. Formodentlig under Hensyn til de lave Vederlag fra de allerede bestaaende Privatbaner krævede man imidlertid kun af de ny tilkommende Privatbaner et Tilslutningsvederlag, som neppe dækkede mere end cirka Halvparten af de Beløb, der var beregnet som Statsbanernes Udgifter ved Tilslutningen. Naar man stillede sig saaledes, var det muligvis ogsaa under Hensyn til, at Privatbanernes kulturelle Betydning var utvivlsom. Jeg vil ogsaa gerne erindre om, at paa disse Tider krævede man ikke i samme Omfang, som man gør det nu til Dags, Forrentning af Statsbanerne og Afskrivning af de Kapitaler, som er anbragt deri. De nævnte Tilslutningsoverenskomster var uopsigelige, eller rettere sagt, de kunde kun hæves med begge Parters Samtykke. Men som Tiden gik og baade Trafikmængden og Lønningerne steg, voksede Misforholdet mellem det af Statsbanerne ydede Arbejde paa Tilslutningsstationerne og Privatbanernes Vederlag for dette Arbejde. Da Udgifterne til Arbejder, som Statsbanerne paa saa godt som alle Tilslutningsstationer udfører for Privatbanerne, og som alene vedrører Privatbanerne, ved de af Verdenskrigen skabte Priser og Lønningsforhold steg til det flerdobbelte af de paagældende Tilslutningsvederlag, blev Spørgsmaalet om Forhøjelse af disse Tilslutningsvederlag for de bestaaende Privatbaner rejst fra Statsbanernes Side, ligesom man under Krigen gennem Vederlagene for de nye Privatbaner, som skulde sluttes til, søgte at faa fuld Dækning for Statsbanernes Udgifter til Arbejder, der udføres for de nye Privatbaner. Ved den Regulering, man derigennem ønskede at faa foretaget af Tilslutningsvederlagene, stødte man imidlertid paa en Vanskelighed, som fremkommer derved, at for største Delen af Privatbanerne kan Tilslutningsoverenskomsterne kun hæves med begge Parters Samtykke. For de ældre Privatbaner, Baner, der er anlagt indtil Aarene 1913 og 1914, ja, maaske endda for nogles Vedkommende i 1915, kunde man ikke faa en Ændring af de Vederlag, som

var fastsat i de uopsigelige Overenskomster. For de Privatbaner derimod, med hvilke Overenskomsterne kunde opsiges eller kunde hæves med Samtykke af Ministeren for offentlige Arbejder, eller med hvilke Overenskomster endnu ikke var endeligt truffet, foretog man en indgaaende Beregning over, hvor store Tilslutningsvederlagene burde være, og ved disse Beregninger gik man ud fra, at Statsbanerne skulde have Dækning for deres Lønningsudgifter til det Personale, som paa Tilslutningsstationerne udkræves til Arbejder, som Statsbanerne udfører for vedkommende Privatbane, men som ikke vedrører Statsbanerne, f. Eks. til Billetsalg til Privatbanestationer, Omrangering og Ekspedition af Privatbanernes Tog m. v.; idet hele denne Lønningsudgift og kun denne blev medtaget i Beregningen, medens man ikke medtog noget som helst Beløb som Vederlag for de Arbejder, der udføres i fælles Interesse for Banerne; og af Udgifter til Vedligeholdelse, Renholdelse m. v., som Statsbanerne udfører for Privatbanerne, blev kun medtaget Udgifterne til Privatbanernes særlige Anlæg paa Tilslutningsstationerne samt til fælles Anlæg eller Udvidelser af saadanne, som var paakrævet udelukkende af Hensyn til Tilslutningen.

Den ærede Forespørger svæver altsaa her i en Vildfarelse, thi der er ingen Sinde krævet mere fra Statsbanernes Side end netop Dækning for, hvad der ydedes fra Statsbanerne til Privatbanerne. I og for sig kan man ikke sige, at Privatbanerne ved Benyttelse af dette Grundlag for Beregningen skulde være forfordelt, og man optog saa paa det skitserede Grundlag Spørgsmaalet om en Revision af de Privatbaneoverenskomster, der ikke var uopsigelige. De fleste af Tilslutningsvederlagene for de Baner, som havde opsigelige Overenskomster, er herefter blevet forhøjet, saaledes at de nu staar i et mere rimeligt Forhold til Statsbanernes Ydelser, selv om det hidtil intetsteds er lykkedes at opnaa Dækning for Statsbanernes Ydelser, naar de skulde beregnes paa det Grundlag, jeg har nævnt.

Der er imidlertid herigennem opstaaet den Ulighed, som den ærede Forespørger omtalte, i Forhold til de Baner, hvor Vederlaget i Overensstemmelse med, hvad jeg har udviklet, ikke har kunnet forhøjes. Følgen heraf er blevet, at de nyere Privatbaner har følt det forhøjede Vederlag som uretfærdigt og som en urimelig Byrde, der er lagt paa dem, en Byrde, der selvfølgelig føles meget tungere i en Tid, hvor de fleste